

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
до проекту наказу Міністерства соціальної політики України „Про
затвердження Правил охорони праці у сільськогосподарському
виробництві”

I. Визначення проблеми

Проект наказу Міністерства соціальної політики України „Про затвердження Правил охорони праці у сільськогосподарському виробництві” (далі – проект акта) розроблено Державною службою України з питань праці (далі – Держпраці) відповідно до статті 28 Закону України „Про охорону праці” (далі – Закон), нормативно-правові акти з охорони праці переглядаються в міру впровадження досягнень науки і техніки, що сприяють поліпшенню безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, але не рідше одного разу на десять років.

Проблема, яку передбачається розв’язати шляхом державного регулювання, полягає у зменшенні кількості нещасних випадків в сільськогосподарському виробництві в цілому та виконанні вимог Закону щодо необхідності перегляду і скасування чинних нормативно-правових актів, що стосуються сільського господарства, які не охоплюють нові технологічні процеси, умови праці на виробництві та не відповідають сучасним вимогам щодо створення безпечних і нешкідливих умов праці на відповідних робочих місцях, зокрема:

Правила охорони праці у птахівництві, затверджені наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 06 жовтня 2008 року № 213, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 листопада 2008 року за № 1067/15758 (НПАОП 01.2-1.03-8), Правила охорони праці у тваринництві. Свинарство, затверджені наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 06 грудня 2004 року № 269, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 лютого 2005 року за № 227/10507 (НПАОП 01.2-1.09-05), Правила охорони праці у тваринництві. Велика рогата худоба, затверджені наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 06 грудня 2004 року № 268, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 лютого 2005 року за № 226/10506 (НПАОП 01.2-1.10-05), Правила охорони праці у тваринництві. Конярство, затверджені наказом Міністерства надзвичайних ситуацій України від 26 листопада 2012 року № 1350, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 грудня 2012 року за № 2072/22384 (НПАОП 01.2-1.11-12), Правила охорони праці у сільськогосподарському виробництві, затверджені наказом, Міністерства надзвичайних ситуацій України від 26 листопада 2012 року № 1353, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 грудня 2012 року за № 2075/22387 (НПАОП 01.0-1.01-12).

Також розроблення проекту акта зумовлене зростанням рівня травматизму на підприємствах сільськогосподарської галузі. Так за інформацією Державної служби України з питань праці (далі – Держпраці), яка відповідно до Положення про Державну службу України з питань праці,

затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11.02.2015 № 96, здійснює функції з реалізації державної політики, зокрема у сфері промислової безпеки, кількість потерпілих у сільськогосподарській галузі за 2015 рік 387 працівників та у 2016 році 391 працівників, у тому числі зі смертельним наслідком відповідно 59 та 63 працівників.

Ураховуючи зазначене, є всі необхідні підстави щодо розроблення нової редакції проекту наказу Міністерства соціальної політики України „Про затвердження Правил охорони праці у сільськогосподарському виробництві”, яким передбачено встановлення вимог охорони праці у сільськогосподарському виробництві.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	так	ні
Громадяни	так	
Держава	так	
Суб'єкти господарювання, у тому числі суб'єкти малого підприємництва	так	

Визначена проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів та потребує вирішення шляхом державного регулювання. Положення, викладені в проекті регуляторного акта, мають загальнообов'язковий характер і не можуть затверджуватись локальними актами суб'єктів господарювання.

Відповідно до частини 1 статті 4 Закону України „Про охорону праці” державна політика в галузі охорони праці спрямована на створення належних, безпечних і здорових умов праці, запобігання нещасним випадкам та професійним захворюванням. Отже, регулювання господарських відносин належить безпосередньо до компетенції відповідних органів держави.

II. Цілі державного регулювання

Проект акта спрямований на врегулювання відносин у сфері охорони праці у сільськогосподарському виробництві.

Доцільність та адекватність прийняття проекту акта є повністю обґрунтованою, оскільки держава повинна здійснювати контроль щодо реалізації конституційного права працівників на охорону їх життя і здоров'я у процесі трудової діяльності, на належні, безпечні і здорові умови праці.

При підготовці проекту наказу враховано вимоги статті 5 Закону України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності” в частині недопущення прийняття регуляторного акта, який не узгоджується чи дублює діючі регуляторні акти.

Під час підготовки аналізу регуляторного впливу до проекту акта врахована інформація підготовлена Держпраці, яка здійснює функції з реалізації державної політики, зокрема у сфері промислової безпеки.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів:

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	У разі залишення ситуації без змін не можливо зменшення нещасних випадків і травматизму, що виникають внаслідок технологічних процесів у сільськогосподарському виробництві. За останні роки кількість потерпілих у сільськогосподарській галузі за 2015 рік 387 працівників та у 2016 рік 391 працівників, у тому числі зі смертельним наслідком відповідно 59 та 63 працівників
Альтернатива 2	Прийняття цього регуляторного акта дозволить врегулювати відносини у сфері охорони праці у сільськогосподарському виробництві, зокрема: <ul style="list-style-type: none"> до виконання робіт залучати працівників, які пройшли відповідне навчання (інструктаж), стажування; забезпечити робітників засобами колективного та індивідуального захисту; забезпечити контроль за дотримання вимог охорони праці; забезпечити розроблення проектно-технологічної документація з урахування вимог з охорони праці; та зменшити кількість нещасних випадків і травматизму, що виникають внаслідок виробничої діяльності і покращити умови праці працівників. Економічна ефективність полягатиме у зменшенні витрат, пов'язаних з відшкодуванням шкоди, обумовленої зазначеними причинами.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей:

Оцінка впливу на сферу інтересів держави:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
1. Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	Відсутні	Витрати на компенсації, що виплачуються державою на відшкодування шкоди у разі ушкодження здоров'я працівників або у разі їх смерті.

<p>2. Прийняття регуляторного акта</p>	<p>Удосконалення нормативно-правової бази. Розвиток інтеграційних процесів і створення передумов для набуття Україною статусу асоційованого члена ЄС, а також:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зменшення витрат на розслідування нещасних випадків; - виплати по лікарняним листкам за період хвороби після травми; - відшкодування шкоди у разі стійкої втрати працездатності або у разі смерті працівника; - зменшення витрат на медичне обслуговування в лікарні після травмування; - зменшення витрат на реабілітацію осіб, які отримують травми; - зменшення пенсійних виплат через отримання інвалідності. 	<p>Зменшення витрат:</p> <ul style="list-style-type: none"> - на розслідування нещасних випадків; - по лікарняним листкам за період хвороби після травми; - відшкодування шкоди у разі стійкої втрати працездатності або у разі смерті працівника; - на медичне обслуговування в лікарні після травмування; - на реабілітацію осіб, які отримують травми; - пенсійне забезпечення через отримання інвалідності.
--	---	---

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні.	Витрати, на відновлення працездатності та здоров'я, спричиненими нещасними випадками та професійними захворюваннями, фізичні страждання через отримання травм. Втрата близьких та рідних.
Альтернатива 2	Підвищення рівня безпеки праці та здоров'я громадян; зменшення особистих витрат в зв'язку з погіршенням стану здоров'я;	Відсутні.

	зниження рівня моральної шкоди.	
--	---------------------------------	--

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання:

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	28	2595	43389	-	46012*
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	0,1	5,6	94,3	-	100

*кількість суб'єктів господарювання (код КВЕД 25.6) за даними Держстату України станом на 01.01.2017 року.

Розподіл суб'єктів господарювання (код КВЕД 25.6) за їх розмірами Державною службою статистики не ведеться.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	Відсутні.	Прямі та непрямі витрати пов'язані з підвищеним рівнем травматизму та профзахворювань в зв'язку з відсутністю Правил, зниження іміджу підприємств в конкурентному просторі.
Прийняття регуляторного акта	Зменшення витрат за рахунок: організації та проведенні розслідування за рахунок зменшення травматизму та гострих професійних захворювань, отруень; виплат лікарняних після травми за перші 5 днів; здійснення виплат потерпілим за моральну шкоду внаслідок травми; втрати від простою та поновлення технологічного процесу; заміна відсутнього через травмування персоналу;	За статистичними даними Держпраці за формою 43Т у 2016 році середньооблікова кількість працюючих у сільськогосподарській галузі складає 663500 працівників, для ознайомлення з положеннями регуляторного акта витрачається 1 год., при цьому регуляторний акт під час трудової діяльності використовується постійно в реальному часі. Суми витрат для

	понадурочні роботи для компенсації недовипуску продукції; штрафи за нещасні випадки; порушення графіків приймання сировини та відвантаження продукції.	суб'єктів малого підприємства за 1 рік 1258714,89 грн. і 2097858,15 грн. за 5 років (згідно додатку 4)
--	--	--

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного балу
Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	1	У разі залишення ситуації без змін проблема продовжуватиме існувати, що не забезпечить досягнення визначених цілей.
Прийняття регуляторного акта	4	Прийняття такого регуляторного акта дозволить врегулювати відносини у сфері охорони праці у сільськогосподарському виробництві, що забезпечить досягнення повною мірою встановлених цілей.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
--------------------------	-------------------	--------------------	--

Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	Вигоди відсутні	Витрати на компенсації	У разі залишення ситуації без змін проблема продовжуватиме існувати, що не забезпечить досягнення визначених цілей, зокрема, в частині безпечного виконання робіт з урахуванням впровадження новітніх технологій під час виконання робіт у сільськогосподарському виробництві.
Прийняття регуляторного акта	Вигоди для держави передбачаються в удосконаленні нормативно-правової бази, очікуване зниження витрат на виплати та компенсації. Вигоди для громадян полягають у підвищенні рівня безпеки праці та здоров'я працездатного населення. Вигоди для суб'єктів господарювання полягають у зниженні рівня виробничого травматизму, професійної захворюваності та зниженні прямих і непрямих витрат, підвищення іміджу.	Витрати для держави, пов'язані з контролем за виконанням регуляторного акта. Витрати для громадян відсутні. Витрати для суб'єктів господарювання часові, пов'язані з вивченням вимог прийнятого регуляторного акта та дотриманням цих вимог	У разі прийняття регуляторного акта встановлені цілі будуть досягнуті повною мірою, що забезпечить потребу у вирішенні проблеми, встановить зрозуміле загальне регулювання, зникне нерегульованість, що наявна у чинних нормативно-правових актах в сфері охорони праці щодо безпечного виконання робіт з урахуванням впровадження новітніх технологій. Підвищення іміджу підприємств у конкурентному середовищі.

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	Від такої альтернативи необхідно відмовитися, оскільки сучасний стан нормативно-правового забезпечення сфери охорони праці потребує засобів, які б забезпечили його ефективний розвиток та реформування.	В зв'язку з підвищеним рівнем травматизму та профзахворювань може проявлятися негативний вплив на імідж підприємства в зв'язку з відсутністю нормативно-правового регулювання питань безпеки працівників.
Прийняття регуляторного акта	Прийняття цього регуляторного акта дозволить уникнути недоліків зазначених альтернатив та врегулювати відносини в сфері охорони праці під час проведення робіт у сільськогосподарському виробництві. Ця альтернатива відповідає потребам у розв'язанні визначеної проблеми у цілому та принципам державної регуляторної політики, та є найбільш прийнятною для досягнення визначених цілей.	Зовнішні чинники (економічні, політико-правові, соціальні, природно-екологічні) на дію акта проявляться через підвищення іміджу підприємства в конкурентному середовищі за рахунок більш обґрунтованої роботи по зниженню травматизму та профзахворювань.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Механізмом для розв'язання визначеної проблеми є прийняття наказу Міністерства соціальної політики України „Про затвердження Правил охорони праці у сільськогосподарському виробництві” та фактична реалізація положень нормативно-правового акта.

Для впровадження цього регуляторного акта необхідно забезпечити інформування громадськості про вимоги регуляторного акта, шляхом його

оприлюднення в засобах масової інформації та на офіційному сайті Держпраці.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Проект акта стосується інтересів держави, суб'єктів господарювання. Негативних наслідків у зв'язку з прийняттям регуляторного акта не очікується.

Органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування не несуть витрат на виконання вимог регуляторного акта, тобто реалізація запропонованого регуляторного акта не потребує додаткових витрат із Державного бюджету України.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Передбачається, що регуляторний акт набере чинності відповідно до вимог законодавства.

Строк дії регуляторного акта необмежений.

Структура запропонованого регуляторного акта розроблена з урахуванням можливості доповнення або внесення змін до регуляторного акта у разі виникнення необхідності правового врегулювання відносин, що виникають в Україні.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозними значеннями показників результативності дії регуляторного акта є:

- розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта, – не прогнозується;
- суб'єкти господарювання та/або фізичні особи, на яких поширюватиметься дія акта – роботодавці (суб'єкти господарювання) та працівники у сільськогосподарському виробництві;
- розмір коштів і час, що витратимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта, – незначні;
- рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта – високий.

Впровадження цього регуляторного акту дозволить:

- зменшити витрати по Фонду соціального страхування;
- зменшення кількості смертельно травмованих у 2015 році 59 працівників, у 2016 році 63, за результатами нового звітного періоду статистична інформація буде оновлена.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Базове відстеження результативності регуляторного акта буде здійснено до набрання чинності цього акта шляхом аналізу зауважень та пропозицій до нього, які надходитимуть від юридичних та фізичних осіб після оприлюднення зазначеного акта на офіційному сайті Держпраці.

Повторне відстеження здійснюватиметься через рік після набрання чинності даним регуляторним актом шляхом порівняння показників базового та повторного відстеження.

Періодичні відстеження результативності здійснюватимуться один раз на три роки, починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності.

Відповідні відстеження будуть проводитись шляхом аналізу статистичних даних, виконавцем яких є Держпраці.

**Перший заступник Міністра
соціальної політики України**

Ольга Крентовська

_____ 2017 року